

Sølvi Vatnøy
Brørakastet 9c
5911 Alversund

12.10.17

Hordaland fylkeskommune

16 OKT 2017

Fylkesordfører Pål Kårbø
P.b. 7900
5020 Bergen

Spørsmål om rusforebyggende arbeid ved videregående skoler i Hordaland

Jeg er mor til en ungdom i videregående skole og jobber som ruskurator i Bergen kommune. Dette gjør at jeg ser det som svært viktig med godt forebyggende rusarbeid i videregående skole. Korus Bergen har kartlagt rusbruken blant skoleelever ved videregående skoler via ungdatabasen, og har også utarbeidet en rapport «Føre var 1/17». Sistnevnte rapport er en kartlegging med kjentmannspanel på 35 personer. For halvårsperioden oktober 2016 – mars 2017 kan de «nok en gang rapportere om økning for ecstasy/MDMA og cannabis. Samtidig fortsetter nedgangen for heroin.». Ut fra samtale med politiet v/Lindås- og Meland lensmannskontor er de bekymret for lettere tilgang og økt aksept av blant annet bruk av cannabis.

«Av helse- og sosiale konsekvenser som var relatert til rusmiddelinntak ble cannabis rapportert å gi nest mest skade (etter alkohol). Angst og depresjon var den oftest nevnte konsekvensen, videre ble psykose, isolasjon, skulk og frafall fra skole og jobb nevnt av flere informanter. Kjentmennene rapporterte sterk økning i bruk og tilgjengelighet på cannabis, og at det hadde vært en økning i antall elever som hadde testet ut cannabis det siste halvåret. Kjentmennene rapporterte at cannabis ble kombinert med alkohol. Av helse- og sosiale konsekvenser knyttet til bruk av cannabis, var skulk og fravær det største problemet i ungdomsskolen, men de rapporterte også konsekvenser i form av psykiske vansker som angst og depresjon.» (Føre var 1/17, Korus Region Vest Bergen)

De som ønsker å distribuere og tjene på salg av rusbruk vil indoktrinere ungdommene våre med usannheter om at rusmidlene gjør godt for dem og samfunnet. Informasjonsnettsiden til ungrus.no sier til NRK Hordaland mars -17 at kunnskapsnivået om rusmidler blant ungdom er for lavt. Det florerer på internett av ulik informasjon om rusmidler, men det er ikke lett for ungdommene å skille ut hva som er riktig og galt.

Det er tøft for foreldre alene og skulle være en motpol til dette. Det er gjerne vennenes og jevnungles holdninger som er av betydning for dem. Derfor er det helt nødvendig at skolen tar dette opp på systemnivå. Ungdommene er vår fremtid og vi har ingen å miste. En klok venninne som vil jobbe med rusforebygging opp mot skolene, Torgunn Nesse, sa til meg «It takes a village to raise a child».

En ny studie «Klar sammenheng mellom rus og dårlige skoleprestasjoner» ble presenter i www.nrkjordaland/ny-studie 21.06.17. Forskning viser at det er klar sammenheng mellom de som ruser seg og gjør det dårligere på skolen. Psykolog Ove Heradstveit uttaler i artikkelen at man vil få mye igjen om man klarer å hindre skoleungdom fra å få rusproblemer. Han sier også at ungdom med rusproblemer plukkes opp for sent. Han vil ha mer rusforebygging i skolen jf. vedlagt artikkel.

Helsedirektoratet har utarbeidet et temahefte om god rusforebygging og sier at dette er en del av godt folkehelsearbeid. Korus Vest Stavanger har på sin hjemmeside at:

«Nasjonale retningslinjer fastslår at skolen skal fremme god helse, og bidra til en positiv og sosial utvikling hos elevene. I følge opplæringsloven § 9a-1 har alle elever i grunnskoler- og videregående skoler rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dette understrekes også i Læringsplakaten. I læreplanverket er det beskrevet kompetansemål knyttet til rusforebyggende arbeid. Forebyggende arbeid dreier seg om å begrense risikofaktorene og øke beskyttelsesfaktorer. Når en elev lykkes med skolearbeidet, tilhører et skolemiljø som preges av gode sosiale relasjoner med medelever og voksne og samtidig blir sett og får positive tilbakemeldinger, reduseres risikoen for ulike problemer og skjevutvikling.»

Mitt spørsmål til Fylkesordføreren er derfor følgende:

1. Hvilken handlingsplan har Hordaland fylkeskommune for rusforebyggende arbeid ved videregående skoler i Hordaland?
2. Dersom det ikke foreligger noen handlingsplan, så undrer jeg på hvordan fylkeskommunen utøver sitt ansvar for rusforebyggende arbeid ved våre videregående skoler?
3. Hvilke fremtidige planer har fylkeskommunen for rusforebyggende arbeid ved videregående skoler i Hordaland?

Jeg håper at godt rusforebyggende arbeid ved våre videregående skoler vil bli tatt på alvor. Dette må prioriteres med tiltak som blant annet temadager og god informasjon samt bli en del av undervisningen alle tre årene.

Med vennlig hilsen

Sølvi Vatnøy

Korus Vest
Stavanger

KOMPETANSESENTER RUS

RUSFOREBYGGING/ FOLKEHELSE

RUSFOREBYGGING/ FOLKEHELSE

Ungdata
Brukerplan
Hurtig kartlegging og handling
Rusmiddelpolitisk planarbeid i kommunen
Ansvarlig alkoholhandtering
Rusforebygging i skolen
AV-OG-FIL
Veileder og retningslinjer

Forside
Om oss
Nyheter
Kurspåmelding

TELEFON

51 72 90 00

POSTADRESSE

Postboks 5001 Dusevik
4084 Stavanger

HelseDirektoratet

Finn oss
på facebook

Rusforebygging i skolen

Hva er rusmiddelforebygging i skolen?

Skolen er en viktig arena for læring, sosial utvikling og samtidig en sentral arena for forebyggende og holdningskapende arbeid. Nasjonale retningslinjer fastslår at skolen skal fremme god helse, og bidra til en positiv sosial utvikling hos elevene. I følge opplæringsloven § 9a-1 har alle elever i grunnskoler og videregående skoler rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Dette understrekes også i Læringsplakaten. I læreplanverket er det beskrevet kompetansemål knyttet til rusforebyggende arbeid.

Forebyggende arbeid dreier seg om å begrense risikofaktorer og øke beskyttelsesfaktorer. Dette kan gjøres på ulike nivåer, hos det enkelte barn, i familien, blant venner, i nærmiljø og skole. God tilhørighet, trivsel, tilpasset opplæring og det å lykkes skolefaglig kan være forebyggende mot fremtidige problemer av ulike slag. Når en elev lykkes med skolearbeidet, tilhører et skolemiljø som preges av gode sosiale relasjoner med medelever og voksne, og samtidig blir sett og får positive tilbakemeldinger, reduseres risikoen for ulike problemer og skjevutvikling.

Hvorfor?

Skolen egner seg som arena for forebyggende arbeid fordi alle barn og unge oppholder seg der over flere år. Påvirkning fra jevnaldrende har stor betydning for utvikling av holdninger, til bruk av rusmidler og tidspunkt for alkoholdebut. Skolen er også en god arena for å inkludere foresatte i det forebyggende arbeidet.

Lærere og andre ansatte i skolen er viktige voksne personer i elevenes liv. For barn som vokser opp under vanskelige betingelser, kan læreren bli «den viktige» støttespilleren som bidrar til at de klarer seg «mot alle odds». Gjennom å ha en god relasjon til elevene er lærere både i posisjon og har kompetanse til å arbeide forebyggende. Læreplanverket stiller også krav til helsefremmende og forebyggende arbeid i skolen.

Hvordan?

I et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, HelseDirektoratet og KoRus-Nord er det utviklet et støttemateriell for rusmiddelforebyggende arbeid i skolen: "Støttemateriell: Rusmiddelforebyggende arbeid i skolen - Forslag til læringsaktiviteter".

Dette støttematerialet er støtte til undervisning om rusmidler i skolen og tilpasset relevante kompetansemål i de ulike læreplanene. Målgroper er først og fremst skoleeiere, rektorer, lærere og skolehelsetjenesten. I materialet pekes det også på andre elementer i lokalt rusforebyggende arbeid som lokale forebyggingplaner, samarbeid med foresatte og foreldremøter på

KONTAKT

Ingrid R. Strømsvold
Rådgiver
Ingrid.rasmussen.stroemsvold@korus-
asenter.no
Tlf.: 51 72 90 00 /
51 72 90 33

AKTUELLE LINKER

www.forebygging.no/skole
Støttematerialet (PDF)

Rusforebygging i skolen - Korus Vest Stavanger

Samt andre forebyggingstiltak, samarbeid med foreldre og foreldrekomiteer på skolen og tverrfaglig samarbeid med andre offentlige instanser om oppfølging av bekymringssaker.

Støttemateriellet er ikke en støtte til lærernes oppfølging av bekymringer knyttet til enkeltelever og konkrete situasjoner med rusmiddelbruk blant elevene. Her vises det til Helsedirektoratets tidlige intervensjonssatsing og veilederen "Fra Bekymring til Handling", www.tidliginnsats.forebygging.no

Støttemateriellet er publisert på www.forebygging.no/skole

Ungdom, rus og foreldrerolle

KoRus vest Stavanger tilbyr presentasjon av tall fra UngData – undersøkelser og informasjon om rusmidler, samt innspill i forhold til det å samtale med ungdom om rus, foreldrerolle mm, eksempelvis på foreldremøter.

Brosjyrer om ungdom, rus og foreldrerollen

KoRus vest Stavanger har høsten 2015 laget en brosjyre om ungdom, rus og foreldrerollen i samarbeid med SLT- nettverket i Sør- Rogaland. I brosjyren finnes fakta og tips om ungdom og rusmidler, betydningen av klare regler og grenser, foreldre som rollemodeller og betydningen av foreldrerollen. Fordi foreldre har fortsatt stor innflytelse på sin ungdoms holdning og valg, også til å påvirke de unges rusvaner. **Les mer i Foreldrebrosjyren.**

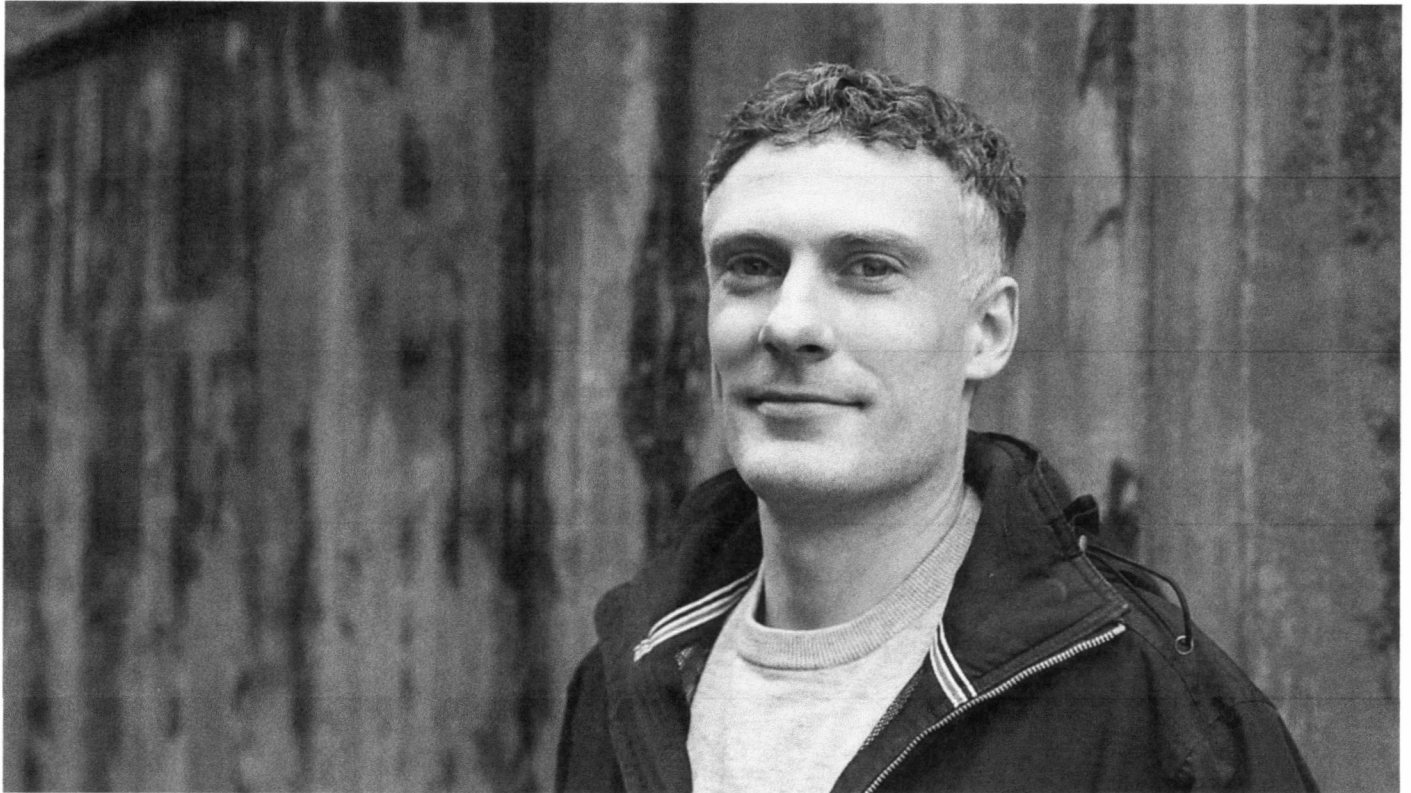
KoRus vest Stavanger har beliggenhet i Stavanger og betjener alle kommuner i Rogaland. KoRus er finansiert av Helsedirektoratet.

Miljøfyrtårn

Ny studie: Klar sammenheng mellom rus og dårlige skoleprestasjoner

Ungdom med rusproblemer plukkes opp for sent, mener forskeren, som vil ha mer rusforebygging i skolen.

– MÅ HINDRE RUS: Psykolog Ove Heradstveit mener man vil få mye igjen om man klarer å hindre skoleungdom fra å få rusproblemer.

FOTO: JON BOLSTAD / NRK

Marte Rommetveit Journalist

Ingvild Fjelltveit Journalist

Asle Hella Journalist

🕒 Publisert 21.06.2017, kl. 05:25

En ny studie fra forskere ved Uni Research Helse i Bergen og Kompetansesenter for rusforskning i Helse Vest viser at det er en klar sammenheng mellom ungdom som ruser seg og dårlige skoleprestasjoner.

– De som ruser seg gjør det dårligere på skolen. Det ser vi både på karakterer, og på fraværet. Det var en bekreftelse på noe man kunne anta, men som måtte undersøkes for å kunne slå det fast, sier psykolog og forsker Ove Heradstveit, som står bak studien.

Nærmere 8000 ungdommer i alderen 16 til 19 år i Hordaland har deltatt i studien, som nylig ble publisert i det anerkjente psykologitidsskriftet *Frontiers in Psychology*.

Vil ha mer rusforebygging i skolen

Heradstveit mener resultatene viser at skolene må satse mer på å forebygge.

– Det er mange hull, og dette er blant annet påpekt i en [opptrappingsplan for rusfeltet \(ekstern lenke\)](#). Ungdom med rusproblemer blir plukket opp for sent, sier han.

Han mener skolen i stor grad er fagorientert, og ikke følger godt nok opp dem med rusproblemer.

Heradstveit får støtte av 1.-klassingene ved Stord videregående skule.

– Vi snakket litt om drikkepress i 7. klasse, men ellers har det vært lite. Det var kanskje for tidlig også, det er minst like aktuelt på videregående, sier en av ungdommene NRK snakker med.

Inspektør: – Bekymret for ungdom som bagatelliserer

– Skolen er en viktig arena for forebygging, for det er her ungdommer og foreldre er, sier elevinspektør Cecilie Berger ved Stord videregående skule.

Berger har jobbet i mange år med forebygging i Utekontakten, og er bekymret for at ungdommer bagatelliserer rusproblematikk.

– Jeg blir urolig av noe av det jeg hører fra ungdommer, og tenker det er viktig at de får motargumenter. Det er viktig at de får informasjon og kunnskap som gjør at de kan ta fornuftige valg, sier elevinspektøren.

Lave karakterer uavhengig av psykisk helse

Jo større rusproblemer, jo sterkere sammenheng, viser studien.

– Spesielt når ungdom drikker mye alkohol, har prøvd narkotika, eller viser tegn på rusproblemer bør det lyse en varselampe, sier Ove Heradstveit.

VIL HA MER KUNNSKAP: Elevinspektør Cecilie Berger mener skoleelever må gis mer kunnskap om rus slik at de kan ta gode valg.

FOTO: PRIVAT

– Sammenhengene var ekstra sterke for ungdommene med den mest omfattende bruken av rusmidler.

Forskeren fant også ut at bruk av rusmidler hang sammen med lave karakterer og høyt fravær, uavhengig av om ungdommene hadde samtidige psykiske problemer, på tvers av kjønn, og uavhengig av hvilket sosialt lag ungdommene kom ifra.

– Dette illustrerer godt at det å bruke rusmidler i seg selv kan ha negativ innvirkning på skolefungering, og ikke bare for de ungdommene som strever psykisk eller som har en lav sosioøkonomisk status.

➤ **Les også:** – Kunnskapsnivået om rus er for lavt

🕒 Publisert 21.06.2017, kl. 05:25

Opphavsrett NRK © 2017

Ansvarlig redaktør: Thor Gjermund Eriksen

Nettsjef: Hildegunn Soldal